

pitelně od všech děl ostatních, a je v jistém smyslu prvním svého druhu. Nikdy však, ani mlčením, nelze schvalovati, aby mladý, třebaš i nesporně schopný autor, popíráním děl, z nichž sám se přece učil, osoboval si pro svoji knižní prvotinu primát v oboru, pěstovaném u nás vědecky již na osmdesát let.

V. není tudíž prvním, nýbrž v nejlepším případě, kdybychom jeho spisu přiznali stejnou úroveň, třetím zpracovatelem fin. práva v české řeči. A toto zjištění bylo účelem mojí kritiky. Jan M. Novotný.

**Janás: Kniha judikátů nejvyššího správ. soudu ve věcech finančních.**

Publikace tato dospěla již ke svazku III. vydanému v Praze r. 1935, k judikátům z let 1929—1933, pokračuje tedy dosti rychle. Obsahuje judikáty č. 6530—10.692 soustavně rozdělené podle systematiky užívané také ve sbírce Bohuslavově rozhodnutí finančních. Vžilá soustava — třebaš by byla možná také soustava jiná, jest už pro kontinuitu velmi vhodná, a soustavný rejstřík jest dosti podrobný. Aby však bylo možno hledanou zásadu právní pohodlně najítí, připojuje se na konci také podrobný rejstřík abecední.

Stručná informace o přijatých nejvyšším správním soudem zásadách právních jest jistě velmi vítanou pomůckou theorie i praxe a neměla by také nikde scházeti, kde přistupuje se k řešení právních otázek finančních.

Drachovský.

## Zprávy.

**In memoriam.** Letos o prázdninách utrpěla naše právnická veřejnost tři značné ztráty. Dne 14. července zemřel univ. docent JUDr. Jan K o u d e l a, 3. srpna 1935 zemřel odborový přednosta ministerstva sociální péče v. v. Dr. Josef L u k á š a dne 29. srpna 1935 prvý ministr sociální péče v našem státě, Dr. Lev W i n t e r.

Úmrtím Dra L. W i n t r a ztratil náš veřejný život státníka a politika nevšedních schopností a osobních vlastností. Narodil se 26. ledna 1876 v Hrobech u Tábora. Po studiích na táborském gymnasiu studoval práva na Karlově universitě v Praze, kde se věnoval s oblibou zejména otázkám národohospodářským. Náklonnost a touha prospěti osobám hospodářsky a sociálně slabým zavedly ho však záhy k politice sociální, jejímiž problémy se zprvu zabýval teoreticky, ale brzy na to i prakticky. Ještě jako universitní student psal řadu vědecky podložených článků do odborných časopisů a revu o ožehavých otázkách sociální politiky. Na to vystoupil počátkem 20. století na veřejnost většími pracemi ze sociální politiky, ať už to byly práce samostatné (Práva a povinnosti nájemníků, O smlouvě nájemní, Smlouva pracovní dle práva rakouského), ať společně práce s Dr. A. Meissnerem (Rukověť živnostenského soudce a Úrazové pojištění dle práva rakouského). Jeho neobyčejné znalosti, píle, pracovitost, rozhled a bystrý postřeh zjednaly mu brzy uznání v kruzích praktických i teoretických

sociálních politiků. Proto také mu nabídla strana sociálně-demokratická po zavedení všeobecného hlasovacího práva poslanecký mandát. Již v rakouském parlamentě uplatňoval se Dr. Winter od svého vstupu do parlamentu r. 1907 až do rozpadu monarchie jako neobyčejně vzdělaný, pracovitý, houževnatý a rozvážný sociální politik. Byl zvolen předsedou sociálně-politického výboru i podvýboru, který za Rakouska připravoval zavedení sociálního pojištění.

Bylo přirozené, že v nově vytvořeném čl. samostatném státě stal se Dr. L. Winter prvním ministrem sociální péče. Všechny naše sociálně-politické zákony popřevratové vyšly buď z iniciativy Dra Wintra nebo na nich on účinně spolupracoval. Byl skutečným zakladatelem a vůdcem sociální politiky našeho státu. V chaotické době popřevratové velmi přispěl úpravou a řešením sociálních otázek ke konsolidaci našeho vnitřního veřejného života. Hlavní zásluhu získal si však dvěma stěžejními zákony naší sociální politiky, totiž zákonem o 8hodinové době pracovní a zákonem o sociálním pojištění. Činnost Wintrova netýkala se však jen otázek sociálních, nýbrž zasahovala do všech oborů našeho veřejného života. Vedle sociálního pojištění s oblibou se věnoval, zejména v posledních letech, politice zahraniční. Účastnil se mnohých mezinárodních schůzí a sjezdů a všude svými znalostmi, svou rozvážností, věcností a taktností velmi prospěl našemu stanovisku a našim zájmům. Došel i v zahraničí velkého uznání a respektu.

Svoje znalosti a postřehy, návrhy a podněty uložil jen v málo větších pracích (vedle shora uvedených je to národohospodářská práce o kartelech z r. 1902, soustavná stať o dělnickém zákonodárství, uveřejněná ve IV. díle encyklopedie »Česká politika«, pak pojednání o válečných úkonech dělníků a komentáře k zákonům o nemocenském a úrazovém pojištění z r. 1917), za to však v nesčetných kratších či delších pojednáních a článcích v tisku odborném i denním i v řečech parlamentních. Všechny tyto práce Wintrový prozrazují bystrého ducha, smysl pro konkrétní a dosažitelné věci, vyznačují se jednoduchostí, jasností, přesností a rozvážností.

Dr. Josef Lukáš, odborový přednosta ministerstva sociální péče v. v., narodil se 17. března 1865 v Obecnici u Příbramě. Po absolvování gymnasia v Příbrami a právnické fakulty v Praze působil zprvu u soudu a později u zemského výboru. Pro své znalosti z oboru sociálního pojištění byl povolán po převratu za přednostu pojišťovacího odboru ministerstva sociální péče. Odbor ten vedl až do odchodu do výslužby roku 1926, kdy byl jmenován předsedou Léčebného fondu veřejných zaměstnanců.

Vědecky počal pracovati v otázkách ochrany dělnictva a zejména v otázkách sociálního pojištění brzy po ukončení právnických studií. Již r. 1897 se habilitoval na české technice v Praze pro nauku o ochraně dělnictva a později přednášel i soukromé a veřejné právo pojistné. Ve svých velmi četných vědeckých pracích i odborných článcích, umístěných v revuích, encyklopediích i v denním tisku zdůrazňoval a z hospodářského stanoviska odůvodňoval Dr. Lukáš nutnost zavedení ochrany námezdně pracujících osob a zavedení nuceného pojištění. Jako přednosta pojišťovacího

odboru ministerstva sociální péče zasloužil se o nerušené a sociálním duchem prodechnuté provádění sociálního pojištění dělníků a soukromých úředníků a o doplnění tohoto pojištění nemocenským pojištěním veřejných zaměstnanců. Z větších prací Dra Lukáše dlužno jmenovati: Předpisy o zakládání, zařízení a hospodaření pojišťoven, Zákon o pojištění dělníků pro případ nemoci.

Vedle sociální politiky věnoval se Dr. Lukáš i ostatním oborům práva. Na technice suploval přednášky o právu soukromém a o nauce o knihách pozemkových. Od r. 1897 až do své smrti, tedy 38 let působil jako redaktor časopisu »Právník« a jeho píli, neúnavné práci podařilo se této naší revui zjednati v řadách teoreticky i prakticky působících právníků místo, jaké jí pro její obsah skutečně náleží.

JUDr. Jan Koudela narodil se dne 24. května 1880 v Prostějově. Na právnické fakultě Karlovy university byl habilitován r. 1908 prof. A. Bráfem pro politickou ekonomii na podkladě spisu »Základy theorie mezinárodních směn«. Práce to přihlížela značnou měrou k nauce a literatuře anglosaské, což pro naše poměry bylo tehdy positivním ziskem. Ostrá kritika prof. Kolouška znechutila autorovi, kterému by byly soukromé prostředky dovolovaly věnovati se čistě vědecké práci, další činnost, která by snad byla přinesla — díky vztahům, jež Koudela získal studiem na universitě cambridgeské — vliv největší a nejslavnější školy tehdejší doby do české vědy národohospodářské. V národě, který má tak malé možnosti získati vědecké pracovníky, jest litovati tohoto odmlčení se Koudelova, který později již jen přeložil (spolu s chotí) Gide-Ristovy »Dějiny nauk národohospodářských« (1915—17) a omezil se na občasně přednášky na fakultě a účast při státních zkouškách. Za to tím horlivěji se věnoval praktické činnosti v hospodářství. Svou povahou a vystupováním získal si všeobecné obliby. Čest budiž jeho památce!

Ukrajinskou právní vědu postihla těžká ztráta náhlým odchodem vynikajícího civilisty profesora Dra St. Dnistrjanského. Zemřel dne 5. května tohoto roku v Užhorodě ve stáří 65 let. Po absolvování gymnasia v Tarnopoli roku 1888 studoval v letech 1888—1893 na právnické fakultě university vídeňské, kdež dosáhl také roku 1894 hodnosti doktora práv. Později zdokonaloval se ve svých studiích ještě na universitě berlínské (r. 1895—96) a lipské (r. 1896—97). V r. 1898 habilitoval se pro obor civilního práva na universitě ve Lvově, kdež se stal r. 1901 mimořádným profesorem. Od r. 1898 byl řádným členem Naučné společnosti jm. T. Ševčenka ve Lvově. V letech 1900—1912 redigoval »Právnícký a ekonomický časopis« (10 svazků); v letech 1906—1913 »Právnícký věstník« (6 sešitů); v letech 1900—1909 »Právníckou knihovnu« (4 svazky). Od r. 1917 do r. 1918 byl poslancem ve vídeňském parlamentu; r. 1918 stal se předsedou parlamentní komise pro reformu civilního práva. Politické události, k nimž došlo na půdě býv. Haliče po skončení světové války, přiměly zesnulého k tomu, že vystěhoval se ze své vlasti a usídlil se v Československu. Po úsilích ukrajinské emigrace, mezi jiným také i ze-

snulého, podařilo se obdržeti dovolení od vlády Československé republiky k přesídlení ukrajinské volné university do Prahy. Od r. 1921 spojuje prof. Dr. St. Dnistrjanskij svou vědeckou činnost s touto universitou i s Prahou. Byl tu profesorem civilního práva a všeobecné právní vědy. Byl děkanem i proděkanem právnické fakulty, rektorem i prorektorem university. R. 1920 byl zvolen za předsedu Ukrajinského právnického spolku v Československé republice, r. 1928 byl pak zvolen za člena Všeukrajinské akademie nauk. R. 1928 přednášel na Svobodné škole politických nauk, od r. 1929 přednášel pak také na německé universitě v Praze. V r. 1933 předsedal ukrajinskému právnickému vědeckému sjezdu, který se konal v Praze.

Literární vědecká činnost prof. Dra St. Dnistrjanského jest velmi rozsáhlá. Možno ji rozdělití ve dvě části: Lvovskou a pražskou. Do svého příjezdu do Prahy publikoval 22 vědeckých prací v jazyku ukrajinském, 10 v německém a 3 v polském. Za svého pobytu v Praze publikoval v jazyku ukrajinském, českém a německém. V jazyku českém jsou to tato vědecká díla a pojednání: »Základy moderního práva soukromého«, vyd. Česká akademie věd, 1928, str. 347 velkého oktávu; »Staré a nové směry v nauce práva soukromého« (Právník 1931); »Právní vznik československého státu« (Právník 1929); »Příspěvek k revisi československého zákoníka občanského« (Právník 1926); »Metody v právní vědě« (Sborník věd právních a státních 1932). Od r. 1932 vycházela ve Sborníku věd právních a státních od prof. Dra St. Dnistrjanského studie, nadepsaná »Poznámky k nové osnově občanského zákoníka«. Studie tato pohříchu není dokončena; hotovou její část přineseme v příštím čísle.

**K reformě právnických studií.** Ministerstvo školství a národní osvěty rozeslalo právnickým fakultám osnovu zákona obsahujícího základní ustanovení o studiu a zkouškách právnických, jakož i osnovu vládního nařízení o podmínkách pro nabytí doktorátu práv. Obě osnovy jsou předmětem zkoumání profesorských sborů právnických fakult československých; jejich stanoviska dosud nejsou známa. Ve veřejnosti byla sice již vedena diskuse, v níž obrážela se různá hlediska jednotlivých teoretiků. Praktické kruhy právnické se dosud o věci nevyslovily. Stanovisko profesorského sboru právnické fakulty Karlovy university přineseme v příštím čísle.

## K ni hy zas lan é re dak ci.

*Zákon o splátkových obchodech.* Uspořádal a výkladem opatřil ministerský rada JUDr. Josef Smitěk, přednosta obchodně-legislativního oddělení ministerstva spravedlnosti. Vydal »Československý Kompas« v Praze 1935 ve sbírce »Komentované zákony Československé republiky«. Str. 130, Kč 18.— — *Nabytí vlastnictví k nemovitostem v pozůstalosti. Kritická studie.* Napsal JUDr. Bohumil Dymeš, advokát v Mostě. Vyšlo v Praze 1935 nákladem »Československého Kompassu«. Str. 45, Kč 20.—.

— *Hodnota čsl. koruny a co s tím souvisí.* Poznámky k velmi časovým a naléhavým otázkám. Napsal Ing. Karel Doležel. Vyšlo v Brně 1935 nákladem knihkupectví »Minerva«, str. 88, Kč 9.— — *Velikost a růst průmyslového podniku.* Národohospodářská studie. Napsal prof. Ing. Karel Doležel. Vyšlo v Brně 1935 jako zvláštní otisk z výroční zprávy obchodní školy obchodní a živnostenské komory v Brně za školní rok 1934/35. Str. 36, cena Kč 6.—. V komisi obchodního družstva českých knihkupců v Praze V.

---